

HB/

29. april 2022

Olje- og energidepartementet

Høringssvar fra Fiskebåt – inndeling av Sørliche Nordsjø II og Utsira Nord i mindre utlysingsområder

Det vises til høringsbrev av 9. februar 2022 om inndeling av de åpnete områdene for havvind i Sørliche Nordsjø II og Utsira Nord i mindre utlysingsområder. Dette høringssvaret må leses i sammenheng med vårt tidligere høringssvar til områdene datert 21. oktober 2019, se vedlegg 1. Norges Fiskarlag leverer også inn innspill i saken, som Fiskebåt støtter.

Kapasitetsbegrensninger

Fiskebåt støtter at departementet unnlater å utvide kapasiteten i området. Begrunnelse er at økt kapasitet vil kunne medføre et høyere arealbruk, som igjen vil gjøre det vanskeligere å tilpasse vindkraftanleggene for å hensynta andre interesser og sikre sameksistens. Som dere vil se av høringssvaret vårt vil det etter vår oppfatning være behov for å gjøre ytterligere tilpasninger for å hensynta bestandene og fiskeriene i et av disse områdene, og da er det viktig at dette kan la seg gjøre uten at det behøver å gå ut over tildelt kapasitet.

For at man skal klare å etablere sameksistens i Nordsjøen må vindkraftanleggene som etableres være så effektive som mulig, sett opp imot arealene som beslaglegges. Fiskebåt støtter også at departementet legger til rette for arealeffektiv teknologiutvikling i denne runden, som kan sikre bedre ressursutnyttelse og mindre båndlegging av areal i fremtiden.

Bunnkartlegging

Departementet viser til den avgrensede kunnskapen om miljøverdiene i områdene. Fiskebåt mener det derfor må gjøres grundige og fullstendige bunnkartlegginger gjennom MAREANO-programmet i disse områdene før tillatelse gis, og anleggene skal etableres. Det er etter vår oppfatning ikke tilstrekkelig at det kun gjøres geologiske bunnundersøkelser, selv om også slike undersøkelser er svært viktige. Det må også gjøres biologiske bunnundersøkelser, herunder en kartlegging av tobisbestanden i Sørliche Nordsjø II. Det bør i minste fall innhentes utfyllende data nært opp til de viktige gyte- og fiskefeltene for tobis.

Det blir særdeles viktig å hente inn gode data nå, slik at dette kan brukes i forskningsarbeid senere. Slik kunnskapsinnhenting ble ikke gjort i forkant av det flytende vindkraftanlegget på Hywind Tampen, noe Fiskebåt mener er svært uheldig. Da må det i minste fall komme på plass her. Fiskebåt støtter derfor Havforskningsinstituttet, som er helt tydelig på at fullstendig MAREANO-kartlegging, både geologisk og biologisk, må på plass i disse områdene før utbygging. Dette vil være et svært viktig tiltak for Fiskebåt og for fiskerinæringen som helhet. Det vil også være viktig for tilliten til fremtidige prosesser innen utvikling av havvind i norske farvann.

Sørliche Nordsjø II

Departementet har vektlagt SVO-områder i avgrensningen av det åpnete området i mindre utlysingsområder. Dette mener Fiskebåt er positivt, også for fiskerinæringen, ettersom tobisfisket tradisjonelt forgår i de samme områdene som tobisen også gyter. Koordinatene for utlysingsområdet i nordvest er imidlertid ikke de samme koordinatene som for SVO-området/gytefeltet på Inner Shoul East, slik dette fremgår av Havforskningsinstituttet sine kartdata,

se figur 1 i vedlegg 2. Fiskebåt legger til grunn at dette må være en feil, og ber departementet om å korrigere dette.

SVO-dataene er basert på en kartlegging som ble gjort i 2011, som fremdeles gir et godt bilde av de viktigste områdene man bør hensynta. Fiskebåt mener allikevel at det har skjedd en utvikling i tobisfisket på Inner Shoal East siden den tid, som er av betydning for saken. Data viser at fiskeriaktiviteten foregår utover registrert SVO-område på Inner Shoal, særlig i år med store mengder tobis / store årskull. Havforskningsinstituttet bekrefter at det er rapportert flere fangster fra området sør, vest og øst for SVO-området de siste årene, se figur 2. Dette viser at SVO-området alene ikke viser den faktiske utbredelsen av tobis i området. Dette kan også være en indikasjon på at gyteområdet har utvidet seg tilsvarende. En grundig bunnkartlegging vil kunne dokumentere tobisbestandens utbredelse og gyteaktivitet i området, og viser nødvendigheten av slik kartlegging for å kunne ta gode avgjørelser som sikrer sameksistens.

Erfaringen fra fiskerne som opererer i området er også at dette har blitt et attraktivt område for å fiske tobis. Fiskeriet i 2022 hadde sine første registrerte fangster fra Inner Shoal nå i april, noe som viser at dette har utviklet seg til å bli et svært godt område og at tobisflåten prioriterer å dra hit først. Det er også av betydning å nevne at dette området var stengt for fiske i en lang periode frem til 2017, noe som også får betydning for fiskeri- og fangstrapporteringen fra området de siste 10 årene. Fisket har også endret seg noe siden 2019/2020 i forbindelse med at deler av tobisflåten gikk over til bruk av pelagisk trål. Overgangen til bruk av pelagisk trål i dette fiske har også muliggjort nye områder utover det tradisjonelle tobisfisket, som samtidig kan medføre en utvidelse av de tradisjonelle fiskebankene i området.

Denne utviklingen gjør at Fiskebåt fremdeles mener at dette området må holdes ute fra utlysningen. Utbredelsen av tobis i dette området er stor, og det stilles i tillegg spørsmål om gytefeltet kan være utvidet i forhold til registrert SVO-område. Samlet sett mener vi dette gir grunnlag for å begrense utlysningsområdet ytterligere i nordvest, se forslag i figur 3. Manglende begrensning av dette området vil kunne ødelegge for to trålfelt, som også er i positiv utvikling, se mer spesifisert kart som dokumenterer dette i figur 4. Utover området hvor tobisen befinner seg, trenger også fartøyene større områder for å nyttiggjøre seg av feltene, trekke opp trålen og snu. En begrensning i dette området vil være i tråd med vårt innspill fra 2019, se figur 5.

Det er videre stor aktivitet fra utenlandske fiskere i området, som særlig fisker etter flatfisk/rødspette med trål, se figur 6. Som dere vil se av kartet er aktiviteten stor i hele området, men aller størst i den nordvestlige delen. En forflytning av disse fiskeriene vil kunne påvirke norske fiskere i større eller mindre grad. Det er derfor viktig for oss at utlysningsområdene blir avgrenset på best mulig måte, for å minimere den totale belastningen på de norske fiskeriinteressene i området. Det er også rapportert om fangster av hval i nærhet av dette nordvestlige området, særlig i de årene det er store årskull for tobis, se figur 7. Sett i sammenheng med at Inner Shoal East også har vist seg å være et viktig område for gyting og fiske etter tobis, mener Fiskebåt at det er dette nordvestlige området som må tas ut av utlysningen, og at det derfor bør arbeides videre med områdene i sør og øst, se figur 8. Fiskebåt velger med dette å justere deler av vårt innspill fra 2019 og med dette støtte at hele det sørlige utlysningsområdet åpnes for vindkraft til havs. Utover dette står vi ved resten av vårt forslag.

Videre mener vi det må vurderes å etablere en korridor gjennom Sørlige Nordsjø II, for å gjøre det lettere for fiskeflåten å forflytte seg mellom fiskefeltene, samt å komme seg til land for å levere fangster. En slik korridor i buffersonen for vindskygge vil kunne medføre at fiskeflåten slipper å ta omveger, som igjen vil kunne virke tids-, kostnads- og utslippsbesparende. Sistnevnte av særlig betydning sett hen til at vindkraftanleggene totalt sett skal medvirke til reduserte klimagassutslipp på global basis.

Det blir også viktig at det tas hensyn til gytefeltene for tobis i øst når det skal legges kabler for transport av kraft til det norske fastlandet. Fiskebåt kommer til å støtte seg til Havforskningsinstituttets vurderinger og råd om dette, og forventer at slik kabellegging gjøres på en mest mulig skånsom måte for tobisen som gyter i området. Vi forventer også at selskap forpliktes til å iverksette alle de avbøtende tiltak som anbefales av instituttet.

Utsira Nord

Departementet legger til grunn at en fullstendig utlysning av Utsira Nord forutsetter avvikling av skyte- og øvingsfeltet til Forsvaret som overlapper området for havvind i nordlig del. Fiskebåt mener først og fremst at det bør undersøkes om det vil være mulig å nedskalere det allerede eksisterende skyte- og øvingsfeltet, i stedet for å avvikle det helt og flytte det til Halten I og II som innehar betydelig fiskeriaktivitet. Det er spesielt beslaget av områder innenfor Halten I som Fiskebåt er særlig bekymret for. Vår erfaring viser at det i praksis ikke alltid er lett til å få til god sameksistens i forbindelse med slike øvelser, og utviklingen i regelverket synes å gå i disfavør fiskeriene.

Dersom skyte- og øvingsfeltet utenfor Utsira allikevel blir bestemt avviklet, mener vi det må være en klar forutsetning at en flytting til Halten I og II lar seg forene med god sameksistens med fiskeriene. I enkelte perioder av året vil dette være vanskelig å oppnå i deler av disse områdene, mens i andre perioder vil dette være uproblematisk. Fiskerinæringen må derfor inn tidlig i forbindelse med planleggingen av slike øvelser. Vi legger til grunn at dette blir hensyntatt dersom det nå skal legges til rette for havvind i hele Utsira Nord.

Vennlig hilsen

FISKEBÅT

Audun Maråk

Hanna Bauge

Kopi: Nærings- og fiskeridepartementet, Fiskeridirektoratet, Havforskningsinstituttet og Norges Fiskarlag

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten underskrift.